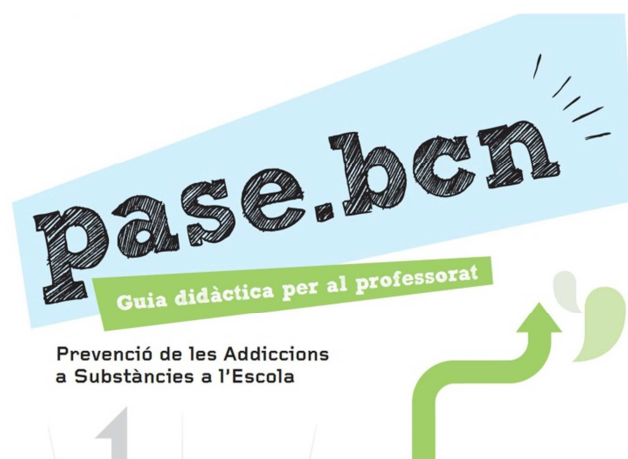

PASE.BCN

Programa promogut per l'Agència de Salut Pública de Barcelona per a la prevenció de les addiccions i que se centra sobretot en la prevenció del consum de tabac i el consum abusiu de begudes alcohòliques.

El programa el du a terme a l'aula el mateix professorat dels centres educatius, amb el suport de material didàctic i l'assessorament continuat que ofereix part de l'equip del Servei de Salut Comunitària de l'ASPB. Es recomana que tot el professorat que faci el programa per primera vegada assisteixi a una formació que es realitza al principi de cada curs.

A QUI VA ADREÇAT

Centres públics i concertats

ETAPA

1r curs de l'Educació Secundària Obligatòria (ESO)

DURADA

2 models: nou hores o sis hores

La societat científica Socidrogalcohol li concedeix la puntuació màxima entre els programes de prevenció de les addiccions a Espanya (<http://bit.ly/2FTuqlh>). A més, l'agència europea EDDRA li dona una qualificació de dos sobre tres.

CONTEXT

El consum de substàncies addictives, sovint anomenades drogues, és un fenomen relativament estès a la nostra societat. Si bé les drogues com l'heroïna o la cocaïna són les que causen una alarma social més gran, altres substàncies acceptades institucionalment i que utilitza molta gent, com el tabac i l'alcohol, generen greus problemes sanitaris i socials. Encara que la venda de tabac i alcohol és prohibida a les persones menors d'edat, aquestes dues substàncies addictives són les més consumides en aquesta època de la vida i també, en general, per part de tota la societat.

L'adolescència és una etapa crítica per a l'inici del consum de substàncies addictives. Les activitats que s'adrecen a la prevenció primària de l'ús d'aquestes substàncies s'han de desenvolupar abans que la persona hi entri en contacte. Les experiències internacionals avaluades suggereixen que els programes més efectius per a la prevenció de l'abús de substàncies a l'escola són els que reforcen la capacitat personal de resistir les pressions socials. S'ha comprovat que els programes que els professionals duen a terme amb contacte habitual amb l'alumnat tenen més bons resultats.

En aquest sentit, les sessions estan organitzades responnent a les variables principals que es relacionen amb les conductes que volem afavorir. El model teòric ASE (attitude-social influence-self efficacy), inspirat en la teoria de l'aprenentatge social i altres teories del comportament, afirma que les conductes saludables depenen fonamentalment de tres elements clau:

- l'adopció d'actituds favorables a la salut;
- la recepció d'influències socials (modelatge de figures importants, pressió social i norma social) també favorables a la salut, i
- l'adquisició d'autoeficàcia —o sentiment de capacitat— ajustada a l'edat per a les accions que siguin positives i en la línia de les conductes que vulguem aconseguir.

OBJECTIUS

- Reduir la freqüència del tabaquisme (de persones fumadores habituals).
- Evitar el consum abusiu de begudes alcohòliques.
- Reforçar les actituds contràries al consum de substàncies addictives.

A QUI VA ADREÇAT

Centres educatius de secundària públics, concertats i privats, amb alumnat de primer curs de l'Educació Secundària Obligatòria (ESO)

DURADA

El programa disposa de dos models d'intervenció segons les característiques del grup d'alumnes i del temps disponible per a la seva implementació:

- Intervenció recomanada: sis unitats en un total de nou hores
- Intervenció mínima: sis unitats en un total de sis hores

DESCRIPCIÓ

L'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) ha dissenyat el programa Pase.bcn basat en les recomanacions de l'OMS i n'ha avaluat l'efectivitat. La societat científica Socidrogalcohol li concedeix la puntuació màxima entre els programes de prevenció de les addiccions a Espanya (<http://bit.ly/2FTuqlh>). A més, l'agència europea EDDRA li dona una qualificació de dos sobre tres. El 2018 el programa ha obtingut el segell de qualitat (SQ) del Consell d'Innovació Pedagògica (CIP).

L'ASPB proporciona gratuïtament el material, la formació i l'assessorament continuat per part de l'equip del Servei de Salut Comunitària de l'ASPB. El material didàctic per al professorat i l'alumnat descriu amb detall com desenvolupar cadascuna de les unitats.

Al llarg de les sessions, es proposa treballar simultàniament els tres dominis de l'aprenentatge:

- Actituds favorables a la salut: creure i sentir que el fet de fumar és dolent per a la salut.
- Influències socials: la pressió social com ara invitacions reiterades a fumar des del seu grup d'amistats, des de la publicitat encoberta, del millor amic o amiga, i norma social: què pensen figures importants com ara la família, el professorat, les amistats, etc., del fet que no fumi.
- L'autoeficàcia o sentiment de capacitat per poder dur a terme accions positives i en la línia de les conductes que volem aconseguir, en aquest cas mantenir-se com a persona no fumadora.

També es proposa la possibilitat d'actuar sobre les famílies i fer que reflexionin sobre la seva conducta i les actituds referents al consum de tabac i alcohol.

Es creu que per a una majoria de centres de secundària l'espai òptim per a la realització d'aquestes activitats és l'àrea de tutoria. Les unitats es basen en activitats dinàmiques i vivencials a partir de les necessitats i els interessos del mateix alumnat.

El centre es compromet a omplir una petita enquesta d'avaluació final del programa.

Per saber-ne més: http://www.aspb.cat/pase_bcn/

FORMACIÓ ASSOCIADA

Es recomana que tot el professorat que realitzi el programa per primera vegada assisteixi a una formació que es fa al principi de cada curs.

QUÈ SE N'ESPERA

S'espera que, en finalitzar, el programa hagi contribuït a:

- Promoure actituds i influències socials favorables a no fumar, tant activament com passivament, no beure alcohol a aquesta edat i no consumir altres substàncies com ara el cànnabis.
- Augmentar l'autoeficàcia i orientar de manera adient la intenció de conducta, a través del treball d'habilitats específiques relacionades amb el reconeixement de la pressió que la societat i el grup exerceixen per incitar a fumar, i la capacitat de refusar ofertes de consum.

CONTACTE

Referent del Consorci d'Educació: suportinclusiva.ceb@gencat.cat

Aspb: prevencio.escola@aspb.cat

